

Orientering om muligheden for solceller i Norddjurs Kommune 2026

26/2016 Åben Sag

Sagsgang

NMT

Sagsfremstilling

Det er i forbindelse med vedtagelse af budget 2026 besluttet, at der skal igangsættes et arbejde for at sætte mere gang i opsætning af solceller.

Denne orientering tager udgangspunkt i lovgivning fra EU, der endnu ikke er implementeret i Danmark, samt lovforslag der ikke vedtaget og udsat på grund af folketingsvalget 2026. Der fremsendes en ny orienteringssag når EU-direktiverne er implementeret i dansk lovgivning.

I 2024 blev den reviderede udgave af EU's centrale direktiv for bygninger og deres energieffektivitet Energy Performance and Buildings Directive (EPBD) vedtaget. Det reviderede direktiv stiller nye krav for både nye og eksisterende bygninger om næsten-nulemission ved udgangen af 2050. Dette betyder, at alle offentlige bygninger i EU skal ende med næsten ikke at udlede CO₂. Direktivet udsteder en række forskellige krav til bygningerne og bygningsejerne for at kunne indfri dette mål, og disse krav skal implementeres hos medlemslandene og stadfæstes ved lov senest den 29. maj 2026.

Blandt kravene i det reviderede EPBD, findes kravet om solceller på offentlige bygninger. Direktivet foreskriver, at der er fra 2027 og frem til udgangen af 2030 skal opsættes solceller på alle offentlige bygninger i EU, hvor det er teknisk muligt og økonomisk rentabelt.

Opsætningen af solceller på offentlige bygninger skal følge denne tidslinje:

- Fra 31. december 2026: Alle nybyggede offentlige bygninger.
- Fra 31. december 2027: Alle eksisterende offentlige bygninger over 2000 m².
- Fra 31. december 2028: Alle eksisterende offentlige bygninger over 750 m².
- Fra 31. december 2030: Alle eksisterende offentlige bygninger over 250 m².

For Norddjurs Kommune kan denne tidslinje konkretiseres på følgende måde:

- Inden 31. december 2027: Ca. 30 bygninger over 2000 m² skal have solceller.
- Inden 31 december 2028: Ca. 50 bygninger over 750 m² skal have solceller.
- Inden 31 december 2030: Ca. 80 bygninger over 250 m² skal have solceller.

Norddjurs kommune skal således samlet set opsætte solceller på ca. 160 bygninger i årene 2027 til 2030. En matrikel kan bestå af flere bygninger, og der er således ikke tale om 160 matrikler, men altså ca. 160 deciderede bygninger.

Forvaltningen har i samarbejde med NIRAS fået udarbejdet vedlagte bruttoliste over de 160 bygninger, som skal have opsat solceller. Listen indikerer bygningernes potentiale for solcelleopsætning kategoriseret i lavt, medium og højt potentiale. Analysen baserer sig på energistyrelsens undersøgelse af den teoretiske solindstråling i Danmark. Resultatet af NIRAS' analyse indikerer, at en overvejende del af de 160 bygninger, som skal have opsat solceller, har et potentiale på medium eller højt. Dette viser, at opsætning af solcelleanlæg kan være rentable, hvis der ikke skal foretages større tagrenoveringer.

Det er dog forvaltningens opfattelse, at ingen af kommunens tage er teknisk egnede til solcelleopsætning. Opsætning af solceller vil i udgangspunktet forværre tagets kvalitet, fordyre vedligeholdelse og reducere tagets levetid. Dertil antages, at mange af de ældre asbestholdige tage i Norddjurs Kommune ikke - hverken teknisk eller rentabelt - ville kunne få opsat solceller uden først at få udført omfattende tagrenovering, og hvordan loven forholder sig hertil, er ligeledes uvist.

Da direktivet ikke er blevet implementeret i dansk lov endnu, så er det uvist, hvordan opgaven med opsætning af solceller i Danmark bliver. Det er uvist hvad "teknisk muligt og økonomisk rentabelt" konkret indebærer, og det er ligeledes uvist hvorvidt/hvordan visse typer bygninger som f.eks. plejecentre og fredede bygninger eventuelt fraviger fra kravet.

Muligheder for opsætning af solceller i det kommunale

Der eksisterer to muligheder for at kunne opsætte solceller på eksisterende kommunale bygninger:

- a) Solcelleanlægget udskilles i et selskab med begrænset ansvar.

- b) Solcelleanlægget ejes af en tredjepart - for eksempel en solcellevirksomhed, som udøver drift- og vedligehold af anlægget.

Selskabsudskillelse af solceller: Energiselskab eller lovændring

For at kunne opsætte solceller udskilt i et selskab med begrænset ansvar skal kommunen oprette et virksomhedsselskab. Dette selskab skal igennem privat bankfinansiering indkøbe, drifte og vedligeholde alle nye solcelleanlæg i kommunen, og strømmen produceret af solcelleanlæggene sælges så fra selskabet til kommunen for at generere det overskud, selskabet skal driftes fra.

Dog har det vist sig, at denne type selskabsudskillelse er behæftet med en del problematikker, som har hindret de fleste kommuner i at opsætte solceller. Dette har gjort, at et bredt flertal i folketinget ønsker at forenkle reglerne for opsætning af solceller på de offentlige bygninger med det formål at fremme udbredelsen af solcelleanlæg i det offentlige. Dette ønske har medført et lovforslag, der beskriver, at en kommune kan varetage solcelledrift på bygninger uden selskabsudskillelse, så længe solcellerne er opsat med det formål at dække bygningens eget strømforbrug. Lovforslaget lægger ligeledes op til, at det skal være muligt for kommunerne at sælge eventuelt overskydende strøm fra solceller anlæggene.

Det er uvist, hvornår denne lovændring færdigbehandles i Folketinget. Forvaltningen anbefaler derfor, at der ikke igangsættes en oprettelse af selskab med begrænset ansvar, men at der i stedet afventes en færdigbehandling af lovforslaget.

De fysiske rammer for opsætning af solceller

Der er overordnet set to muligheder for placering af solceller hos en kommune:

- På landet i en større solcellepark
- Direkte på en bygnings tag eller anlæg omkring bygningen; P-pladser, skure, og lign.

Solcelleparker

Kravene i EPBD lægger op til en udnyttelse af de offentlige tagarealer. Det vides endnu ikke, om den danske lovgivning giver mulighed for at få dispensation for opsætning af solceller på bygninger ved at opføre en samlet solcellepark med en tilsvarende strømproduktion.

Der er mange fordele ved at etablere en solcellepark fremfor at udnytte tagarealer. Det er nemmere og billigere at etablere solceller, når arbejdet ikke foregår i højden, og for en naturrig kommune som Norddjurs er der gode muligheder for at finde frie arealer til formålet. Dertil vil en solcellepark være nemmere og billigere at vedligeholde, end hvis de opsættes på tagarealerne. Der opstår ikke usikkerheder omkring utætheder i taget, tagets bæreevne, og risikoen ved at opsætte solceller på et tag med kortere levetid end solcellerne elimineres.

Det vides allerede nu, at hvis en kommune ønsker at opsætte solceller på et landareal, vil det fortsat kræve en selskabsudskillelse. Lovforslaget vedrørende regelforenklingen udspecificerer sig kun til at omhandle solceller opsat direkte på en bygnings tag eller omkringliggende anlæg såsom parkeringspladser, skure og lignende. Derudover kræver en solcellepark også en omfattende ændring af den elektriske infrastruktur. For at sikre at den producerede strøm ender på elnettet vil det kræve nedgravning af strømkabler og opsætning af nye transformerstationer, hvilket kan være behæftet med store udgifter.

Solceller på tage, parkeringspladser og skure

Hvis implementeringen af EPBD i dansk lovgivning ikke giver mulighed for dispensation ved opsætning af en solcellepark, er det nødvendigt at opsætte solceller direkte på en bygnings tag, parkeringspladser, skure eller lignende.

Selvom det er en ulempe for vedligehold af både tagareal og solcelleanlæg, er der stadig fordele ved at opsætte solceller direkte på en bygning. I 2025 blev et andet EU-direktiv -

Energieffektiviseringsdirektivet (EED) implementeret i dansk lov. Dette direktiv foreskriver en årlig energirenovring af de offentlige bygninger i Danmark til energimærke B eller derover. Med den eksisterende lovgivning for energimærkning, er en af de bedre renoveringstiltag opsætning af solceller. Man kan derfor formentlig imødekomme begge direktiver ved at opsætte solceller direkte på bygningernes tage.

Det er endnu uvist hvordan opsætning af solceller på parkeringspladser vil påvirke energimærket, da energimærker laves direkte på bygningsniveau - og ikke på matrikelniveau. Dog er energimærkeordningen i Danmark netop nu ved at blive revideret for bedre at kunne imødekomme de kommende EU-direktiver. Dette kan give mulighed for, at solceller opsat som overdække på en

parkeringsplads, ville kunne indfri kravene for både EPBD samt influere bygningens energimærke, og dermed indfri kravene for EED.

Derudover vil opsætning af solceller som overdække på parkeringspladser i nogle tilfælde reducere de øgede etablerings- og vedligeholdelsesomkostninger ved opsætning på tage.

Sammentænkning af projekter

Det vurderes nødvendigt at sammentænke projekter, der relaterer sig til EED og EPBD, med øvrige vedligeholdelsesprojekter. Da kravene til den offentlige bygningsmasse kontinuerligt stiger, stiger udgifterne til vedligehold ligeledes, og her kan sammentænkningen af projekter hjælpe med at reducere udgifterne. Et eksempel på dette vil være, at der ved et tagudskift på en bygning opsættes solceller, samt at der bliver efterisoleret. På den måde bliver bygningen vedligeholdt, der monteres solceller, samt bygningens energimærke påvirkes positivt. De enkelte projekter vil i de fleste tilfælde ikke være tilstrækkelige til at rykke energimærket til det nødvendige B, men hvis de udføres sammen, forbedres mulighederne for at opfylde EED, EPBD samt vedligeholdelsesbehovet.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

I budgetaftalen for 2026 står der, at ”i lyset af regeringens udmelding om regelforenklinger, der skal træde i kraft i 2026, vil kommunerne fremover kunne etablere solcelleanlæg uden krav om selskabsdannelse. Samtidig bort falder kravet om løbende indberetning af besparelser på el og tariffer. Forligspartierne ønsker at igangsætte et arbejde forankret i Miljø- og Teknikudvalget, der kan sætte skub i opsætningen af kommunale solceller.”

Opsætning af solceller understøtter energi- og klimapolitikken i Norddjurs Kommune samt DK2020 projektet med CO₂-reduktioner.

Ved strategisk samtænkning af puljer kan opsætning af solceller understøttes af bygningsvedligehold ved at sikre teknisk egnede tagflader, når disse renoveres.

Derudover kan opsætning af solceller i kombination med energilagring (batterier eller lign.) visse steder bruges som nødforsyning til beredskabssituationer.

Økonomiske konsekvenser

Opsætning af solceller vil medføre en betydelig reduktion af driftsudgifter til el, da solcellerne dimensioneres til bygningernes egetforbrug. Der undersøges nærmere for at give et estimat på, hvad etableringsomkostningerne vil blive. Der vil blive fremsat anlægsforslag til budget 2027 om etablering af solceller på kommunale ejendomme.

Lovgrundlag

- Det reviderede Energy Performance of Buildings Directive (EU/2024/1275, EPBD).
- Energieffektiviseringsdirektivet (EU/2023/1791, EED).
- Klima-, energi- og forsyningsminister, Lars Aagaard (M), 2025-26 L 107 Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning.

Indstilling

Vej- og ejendomschefen indstiller, at orienteringen godkendes.

Beslutning i Natur-, Miljø- og Teknikudvalget den 27-04-2026

Godkendt.

Bilag:

1 - 3880730	Åben	Bruttoliste solindstråling NIRAS	(19539/26)	(H)
-------------	------	----------------------------------	------------	-----